

| Titulació  | Tipus | Curs |
|------------|-------|------|
| Psicologia | OP    | 4    |

## Professor/a de contacte

Nom : Sonia Darbra Marges

Correu electrònic : sonia.darbra@uab.cat

## Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

## Prerequisits

Coneixements del substrat biològic de la conducta i els processos mentals per tant coneixement dels components i el funcionament dels sistemes nerviós i endocrí, així com entendre els mecanismes genètics fonamentals. El bon coneixement tant dels principis bàsics del funcionament del sistema nerviós com dels mecanismes neuropsicològics que intervenen en els diferents processos psicològics i el coneixement del comportament normal i patològic capaciten als alumnes a estudiar els mecanismes hereditaris subjacents tant al comportament com a les psicopatologies que s'estudiaran en l'assignatura "Psicogenètica".

## Objectius

La Psicologia és una disciplina enormement rica, i inclou vessants relacionats amb els àmbits de la salut, social, educatiu, laboral, judicial, etc. El coneixement de la conducta i la ment requereix, entre altres, entendre les bases biològiques que les sustenten. Aquest és l'objectiu de la Psicobiologia en general i de les assignatures optatives de quart. Els objectius de l'assignatura Psicogenètica són:

- Entendre que el comportament humà és el resultat d'una agregació de trets multifactorials complexos.
- Entendre que alguns comportaments anormals i alguns trastorns han estat relacionats amb mutacions en un únic gen.
- Conèixer les variacions comunes del ADN.
- Identificar i descriure les principals estratègies i mètodes d'estudi de la genòmica i l'epigenòmica de la Conducta.
- Demostrar coneixement de la importància de la interacció (i la correlació) entre els factors genètics i els factors ambientals de risc i entre aquests i els factors ambientals protectors.
- Saber que cert tipus d'informació pot ser transmesa a la descendència a través de l'epigenoma.
- Aplicar els coneixements adquirits en l'Assessorament Genètic, justificant l'actuació en cada cas presentat.
- Demostrar com els coneixements adquirits poden contribuir a assolir els Objectius de Desenvolupament Sostenible

## Resultats d'aprenentatge

1. Identificar i descriure els principals mètodes i estratègies d'estudi de la genètica de la conducta.
2. Demostrar que es comprèn la importància de la interacció (i la correlació) entre els factors genètics i els factors ambientals de risc i entre els factors genètics i els factors ambientals protectors.
3. Identificar i descriure les potencialitats de la teràpia gènica.
4. Demostrar que es comprèn la importància del paper del psicòleg en un equip multidisciplinari de consell genètic.
5. Utilitzar els coneixements adquirits per a aplicar-los en el consell genètic, justificant l'actuació en cada cas presentat.
6. Analitzar, sintetitzar i resumir la informació de textos científics i professionals.
7. Emprar sistemes de documentació científics.
8. Planificar una recerca bibliogràfica o de referències tant en bases de dades informatitzades com en biblioteques i hemeroteques.
9. Analitzar textos científics escrits en llengua anglesa.
10. Utilitzar les diferents tecnologies de la informació i de la comunicació amb finalitats diverses.
11. Treballar en equip.
12. Identificar les implicacions socials, econòmiques i/o mediambientals de les activitats academicoprofessionals de l'àmbit de coneixement propi.
13. Explicar el codi deontològic, explícit o implícit, de l'àmbit de coneixement propi.
14. Analitzar críticament els principis, valors i procediments que regeixen l'exercici de la professió.
15. Comunicar de manera inclusiva, evitant un ús sexista o discriminatori del llenguatge.
16. Identificar situacions que necessiten un canvi o millora.
17. Analitzar una situació i identificar-ne els punts de millora.
18. Proposar nous mètodes o solucions alternatives fonamentades.
19. Ponderar els riscos i les oportunitats de les propostes de millora tant pròpies com alienes.
20. Proposar noves maneres de mesurar la viabilitat, l'èxit o el fracàs de la implementació de propostes o idees innovadores.
21. Identificar la naturalesa de la contribució genètica i epigenètica en les principals psicopatologies i malalties neurològiques.

## Continguts

Tema 1: La Genòmica del Comportament

Tema 2 : El camí del comportament complex comença en la seqüència de ADN: Estratègies i mètodes

Tema 3: Del codi genètic al comportament complex

Tema 4 : Ètica i genètica

Tema 5: L' assessorament genètic

Tema 6: Com podríem nosaltres... ?

## Activitats formatives i Metodologia

| Títol                                    | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge |
|------------------------------------------|-------|------|--------------------------|
| Lectura de texts, monografies i articles | 20    | 0,8  | 6, 9, 15, 16             |

|                                                                         |      |      |                                   |
|-------------------------------------------------------------------------|------|------|-----------------------------------|
| Seminaris                                                               | 12   | 0,48 | 11, 12, 14, 16, 17, 18, 19, 20    |
| Anàlisis de documents, enquestes, entrevistes                           | 8    | 0,32 | 6, 7, 10                          |
| Estudi                                                                  | 30   | 1,2  | 1, 2, 3, 4, 5, 13                 |
| Cerca de documentació en revistes, llibres i Internet                   | 10   | 0,4  | 6, 7, 8, 9, 21                    |
| Elaboració de solucions, implementar propostes, realitzar presentacions | 20   | 0,8  | 6, 11, 12, 16, 17, 18, 19, 20, 21 |
| Tutories                                                                | 1,5  | 0,06 | 1, 2, 3, 4, 16, 17, 18, 19, 20    |
| Activitats en grup                                                      | 22,5 | 0,9  | 2, 11, 14, 17, 18, 19, 20         |
| Classes Teòriques                                                       | 24   | 0,96 | 1, 2, 3, 4, 13, 14, 21            |

Classes magistrals actives. Es duran a terme seminaris i es proposa un treball amb la metodologia d'Aprenentatge Basat en Reptes (ABR) que consisteix a partir d'un desafiament real que es planteja conjuntament amb la Facultat i requerirà treballar en equip per proposar possibles solucions, que es planifiquen i es desenvolupen en tres fases: Vincle/Compromís, investigació/Prototipatge i Implementació/Avaluació.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

## Avaluació

### Activitats d'avaluació continuada

| Títol                                                 | Pes | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                  |
|-------------------------------------------------------|-----|-------|------|-------------------------------------------|
| EV1b: Com ho hem investigat ? (en grup)               | 20  | 0     | 0    | 1, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 17, 18, 21 |
| EV1c: Experimentem i retroalimentem (en grup)         | 30  | 0     | 0    | 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21    |
| EV1a: Concretant, com podríem millorar....? (en grup) | 5   | 0     | 0    | 2, 8, 9, 10, 11, 12                       |
| EV2: Prova escrita                                    | 45  | 2     | 0,08 | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 13, 14, 21           |

EL LLIURAMENT DE LA TRADUCCIÓ DE LES PROVES D'AVALUACIÓ PRESENCIALS ES REALITZARÀ SI ES COMPLEIXEN ELS REQUERIMENTS ESTABLERTS EN L'ARTICLE 263 I ES REALITZA LA SEVA SOL·LICITUD LA SETMANA 4 TELEMÀTICAMENT (EFORMULARI) (més informació al web de la Facultat).

En el següent enllaç es detallen les pautes d'avaluació de la Facultat de Psicologia

<https://www.uab.cat/web/estudiar/graus/graus/avaluacions-1345722525858.html>

Seguint aquesta normativa, l'avaluació continuada d'aquesta assignatura es durà a terme a partir de les següents evidències d'aprenentatge (EV) presencials:

EV1: Com podríem millorar....? : (Metodologia ABR) : Evidències recollides de cada activitat formativa de cada una de les fases i de forma transversal i la reflexió sobre el procés i progrés dels aprenentatges.

- EV1a: Concretant, com podríem millorar....? (5 %, en grup i escrita). Es lliurarà la S5.

- EV1b: Com ho hem investigat ? (20% en grup i escrita). Es lliurarà la S7.

- EV1c: Experimentem i retroalimentem (30 % en grup, escrita i oral). Es realitza les S15.

EV2: Prova escrita (45 % de l'avaluació final, individual) Es realitza en la segona setmana avaluativa del semestre.

La prova escrita constarà de preguntes obertes i pot incloure l'explicació de punts del temari, la resolució de problemes treballats a les classes, etc.

Es donarà retorn formatiu d'acord amb aquesta programació:

| Tipus de Retorn EV i TIPUS           |                   | SETMANA                                |
|--------------------------------------|-------------------|----------------------------------------|
| Escrit (Rúbrica) Rubrica EV1a i EV1b |                   | S6 i S7/8 (en funció del grup de SEM)  |
| Eina digital                         |                   |                                        |
| A l'aula                             | EV1a i EV1b       | S6/ i S7/8 (en funció del grup de SEM) |
| Tutoria                              | EV2 Prova escrita | S20                                    |

#### Nota global

La nota global de l'assignatura serà la mitjana ponderada de la puntuació obtinguda en cada un de les evidències d'aprenentatge. Per superar l'assignatura cal una mitja ponderada de 5 i una nota de la prova escrita superior a 4.

#### Prova de Recuperació:

A la Prova de Recuperació final hi pot optar l'alumnat que al llarg de l'avaluació continuada hagi realitzat evidències amb un pes igual o major a 2/3 de la qualificació total i hagi assolit una nota inferior a 5 punts. Queden excloses d'aquesta prova de Recuperació l'EV1a, i EV1c. La superació de la Prova de Recuperació donarà lloc a una qualificació d'Aprovat (5).

En l'avaluació única, s'aplicarà el mateix sistema de recuperació.

#### Definició "Assignatura superada":

L'assignatura es considerarà superada si la mitja ponderada de totes les evidències sigui igual o més gran de 5 i la nota de la prova escrita és superior o igual a 4 o la qualificació de la prova de recuperació és 5. En el cas de que aquests requisits no s'assoleixin, la nota màxima que constarà en l'expedient serà de 4.5, a excepció de la prova de recuperació, on es respectarà la nota obtinguda inferior a 5.

#### Definició de "No avaluable"

L'alumnat que : 1) no s'hagi presentat a la prova escrita de l'assignatura; o 2) que havent-se presentat a diverses proves, el pes total d'aquestes sigui inferior al 40% serà qualificat de "No avaluable".

No es preveu que l'alumnat de 2ª o posterior matrícula s'avalui mitjançant una única prova de síntesi no recuperable.

L'AVALUACIÓ ÚNICA SE SOL·LICITA TELEMÀTICAMENT (E-FORMULARI) EN EL PERÍODE ESPECÍFIC (més informació al web de la Facultat)

TAULA  
D'ACTIVITATS  
D'AVALUACIÓ

## ÚNICA

| Nom i descripció de l'evidència                                                             | Pes  | Durada en hores (de l'acte presencial) | Data realització/entrega | P. Oral: 20 minuts | 2 hores | Segon període avaluatiu |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|------|----------------------------------------|--------------------------|--------------------|---------|-------------------------|
| EV1a: Concretant, com podríem millorar....?                                                 | 5 %  |                                        |                          |                    |         |                         |
| EV1b: Com ho hem investigat ?                                                               | 20%  |                                        |                          |                    |         |                         |
| EV1c: Experimentem i retroalimentem                                                         | 30 % |                                        |                          |                    |         |                         |
| EV2: Prova escrita                                                                          | 45 % |                                        |                          |                    |         |                         |
| Totes les evidències es fan individualment i es lliuraran el dia de la prova escrita (EV2). |      |                                        |                          |                    |         |                         |

## US DE LA IA

Per a aquesta assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'intel·ligència artificial (IA) exclusivament en tasques de suport, com la cerca bibliogràfica o d'informació, la correcció de textos o les traduccions ... L'estudiantat haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA en les activitats avaluable es considerarà falta d'honestat acadèmica i pot comportar una penalització parcial o total en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat.

## Bibliografia

### BIBLIOGRAFIA FONAMENTAL

Caspi, Avashlom; Moffitt, Terrie E: Gene-environment interactions in psychiatry: joining forces with neuroscience. Nat Rev Neurosci. 7(7): 583-590, 2006

Champagne, Frances A: Beyond the maternal epigenetic legacy. Nat Neurosci. 21:773-774, 2018

Fox Keller, Evelyn: Genes, genomes, and codes: Revisiting some key terms with multiple meanings. Metode Science Studies Journal, 6: 135-141, 2016.

Halldorsdottir, Thorhildur; Binder, Elisabeth B: Gene × Environment Interactions: From Molecular Mechanisms to Behavior. Annu Rev Psychol. 68 :215- 241:215-241, 2017

Hamer, Dan: Rethinking behavior genetics. Science 298 (5591):71-72, 2002

Holden, Constance: Parsing the genetics of behavior. Science 322 (5903) 892-895, 2008

Isles, Anthony R: Neural and behavioral epigenetics; what it is, and what is hype. Genes, Brain and Behavior 14(1): 64-72, 2015

Martí Carbonell, Sunsi; Darbra, Sònia : Genètica del comportament. Bellaterra: Servei de Publicacions UAB. 2006.

Miller, Glenn: The seductive allure of behavioral epigenetics. Science 329(5987) : 24-27, 2010

Sweatt, J David: Experience-dependent epigenetic modifications in the central nervous system. Biological Psychiatry 65:191-197, 2009

#### BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTARIA

Clayton, Janine A: Applying the new SABV (sex as a biological variable) policy to research and clinical care. Physiology & Behavior 187: 2-5, 2018

## Programari

Cercador (Edge, Google, ...)

Editor de Text (Word,...)

Dissenyador de Presentacions (PowerPoint, ...)

Campus Virtual UAB (Moodle) : Eina bàsica de comunicació i repositori de material.

## Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.  
A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

| Tipus de docència | Grup | Idioma | Semestre            | Torn      |
|-------------------|------|--------|---------------------|-----------|
| (TE) Teoria       | 1    | Català | primer quadrimestre | matí-mixt |
| (SEM) Seminaris   | 111  | Català | primer quadrimestre | matí-mixt |
| (SEM) Seminaris   | 112  | Català | primer quadrimestre | matí-mixt |
| (SEM) Seminaris   | 113  | Català | primer quadrimestre | matí-mixt |